

КРИТИЧКИ ГАМБИТ– ОСВРТИ НА САВРЕМЕНУ АРХИТЕКТУРУ СРБИЈЕ

Аутор: Милорад Х. Јевтић

Издавач: Stylos д.о.о

Милорад Х. Јевтић је архитекта, сликар, карикатуриста, критичар визуелних уметности, полиглота, педагог, члан редакција угледних културних часописа или укратко – човек врло широких интересовања и веома високих креативних домета.

Први архитектонски осврт архитекта Јевтић је објавио у „Политикином“ додатку за културу 12. Јануара 1974. године. Тема осврта био је „IV рејонски центар“ на Новом Брограду, што је био званични назив за комплекс у коме су се налазили Хотел „Путник“, Биоскоп „Југославија“, Робна кућа „Меркатор“, Тржни центар и Пијачни блок. Следило је затим Јевтићево континуално бављење архитектонском критиком током пуне четири деценије, које се углавном одвијало на страницама недељника НИН уз повремену сарадњу у другим стручним или општим недељним и дневним гласилима, а у периоду између 1996. и 2004. и у рубрици „Из мог угла“ ТВ серије „Тајне простора“ првог програма РТС.

По истеку треће деценије ауторовог рада НИН је 2005. објавио збирку његових изабраних текстова под насловом „КРИТИЧКИ РЕФЛЕКСИ – 101 осврт на савремену архитектуру Србије“.

Нова књига Милорада Х. Јевтића објављена је крајем 2014. под насловом „КРИТИЧКИ ГАМБИТ – осврти на савремену архитектуру Србије“, у издању предузећа „Stylos д.о.о“ из Новог Сада, у Библиотеци „Грађевинска књига“, а садржајно представља наставак прве збирке, с тим што, за разлику од претходног тродеценијског периода, нова књига временски обухвата једну деценију – од 2004. до 2014. године. Као и претходна, и ова збирка садржи текстове већином објављене у НИН-у. Састоји се од 89 осврта на архитектуру, изложбе, конкурсе, урбанизам и урбани дизајн, публикације и ентеријер, распоређених у четири поглавља: „Осврти на савремену архитектуру“ (58), „Салони архитектуре“ (11), „Полемике“ (9) и „Ранг-листе“ (11).

Први одељак садржи критичке приказе који су пратили текућа збивања на нашој архитектонској сцени, са препознатљивим ауторовим приступом, израженом сажетом формом и, такође, сведеним језичким исказом усмереним на суштину теме, без теоретских или историографских дигресија. Његови осврти се, после кратког описног увода, настављају помном анализом разматраних објеката, догађаја, публикација и завршавају критичким судом углавном умерене оштрине или разложне похвале. Текстови су дати редоследом објављивања са додатим подацима о гласилу и датуму објављивања. У овом одељку читалац има прилику да се подсети значајнијих збивања у протеклој деценији и упореди своје са ауторовим ставовима.

У поглављу „Салони архитектуре“ аутор даје, такође критички, једноценијски преглед ове годишње манифестације увек одржаване у Музеју примењене уметности. Овај преглед има свој тематски пандан у садржају четвртог поглавља са годишњим ранг-листама десет најуспешнијих остварења које традиционално приређује недељник НИН. У оба ова одељка, попут селективне хронике, представљени су скоро сви наши значајни ствараоци и њихова дела у последњих десет година.

Одељак „Полемике“ ће вероватно привући највећу пажњу читалаца. Текстови из расправа које је писац водио на страницама неколико стручних гласила одају прилежног аналитичара и, чини се, уверљивог полемичара у

супротстављању неколиким другачијим ауторским ставовима.

Читаоце ће свакако интересовати одакле у наслову књиге израз ГАМБИТ, познат само у шаховској терминологији. Одгонетка се налази у ауторовом такмичарском бављењу шахом, када је у раним педесетим годинама носио тада цењену титулу **кандидата за мајстора** и спадао међу најуспешније југословенске такмичаре, а ГАМБИТ је назив за оштро и ризично отварање, што би, по ауторовом мишљењу, требало да буде одлика и критичаревог рада.

Књига Милорада Х. Јевтића КРИТИЧКИ ГАМБИТ, са 226 страна текста праћеног одговарајућим фотосима малог формата, свакако је значајан допринос нашој стручној публицистици, посебно својом хроничарском компонентом.

Оливер Станковић

